

PORTUGUÉS

O exame consta de seis preguntas de 2,5 valores cada: a 1ª e a 2ª de comprensión do texto ofrecido en cada caso e de desenvolvemento de un tema ou temas ao texto vinculado. A 3ª e a 4ª de aspectos gramaticais. A 5ª e a 6ª de desenvolvemento de un tema nos termos en que lle são indicados. Leia atentamente as preguntas e elixa **QUATRO DELAS PARA RESPONDER**.

PERGUNTA 1. Em relación ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lle são formuladas.

O partido EFF, terceiro maior da oposición, **vandalizou** ontem mais de 30 farmácias em cinco provincias sul-africanas, debido a uma controversa publicidade que qualifica negativamente a carapinha¹.

Em Joanesburgo, a policía disparou balas de borracha contra os “boinas vermelhas” liderados pelo líder Julius Malema e o seu vice-presidente Floyd Shivambu, que ocuparam vários centros comerciais na capital sul-africana vestindo camisetas da campaña antirracismo ‘Black Lives Matter’. Em Alberton, os membros do Economic Freedom Fighters (EFF), incendiaram uma **loja** num centro comercial enquanto que um outro, no município de Emalahleni foi atacado com dispositivos incendiários de **fabrico** caseiro.

Há também notícias de distúrbios por membros do EFF na cidade de Witbank, junto à fronteira com Moçambique.

A empresa indicou em comunicado que há protestos em 37 lojas da rede Clicks em todo o país, sendo que sete ficaram destruídas. A “Clicks condena veementemente a violéncia de qualquer tipo ou intimidación de funcionários e seus clientes”, referiu hoje o grupo retalhista, acrescentando que vai avançar para a Justiça “contra os perpetradores e aqueles que procuram incitar a violéncia ou prejudicar nossos clientes e as nossas lojas”.

O EFF exige o encerramento total das operações do grupo retalhista Clicks, que acusa de descrever o cabelo de duas mulheres negras como sendo “seco e danificado” e “crespo e opaco”, enquanto que o cabelo das mulheres brancas foi rotulado como “cabelo fino e liso” e “cabelo normal”, refere o partido. “Não existe qualquer forma de ordem judicial ou **intimidación** que nos **impeça** de protestar contra o racismo”, declarou um dirigente do EFF.

O ex-líder do principal partido de oposição Aliança Democrática (DA, na sigla em inglês), Mmusi Maimane, apelou na rede social Twitter que “os sul-africanos repensem como resolver conflitos e construir a África do Sul que todos merecemos” face aos protestos.

Adaptado de <https://zambeze.info/?p=14359>

1. “Cabelo muito crespo e denso, comum em pessoas negras”. *carapinha*, in *Dicionário Priberam da Língua Portuguesa* [em linha], 2008-2021, <https://dicionario.priberam.org/carapinha>

- 1.1. Intitule o texto e elabore uma síntese dele. **(0,5 valores)**
- 1.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palabras: *vandalizou, loja, fabrico, intimidación, impeça*. **(0,10 valores por palabra)**
- 1.3. Desenvolva algum ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele (Número de palabras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 2. Em relação ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lhe são formuladas.

Na semana passada, os dois maiores líderes mundiais falaram de maneiras diferentes. Por um lado, Xi Jinping, chefe de 1,3 bilhão de cidadãos do seu país. Por outro, o Papa Francisco, guia espiritual de 1,3 bilhão de católicos em todo o mundo. São oriundos de polos opostos do planeta, e também em posições filosóficas e ideológicas antagônicas. O primeiro é chinês, comunista e marxista. O segundo é argentino, cristão e idealista. Ambos concordam, no entanto, sobre a necessidade de o mundo voltar a um caminho que o conduza à paz e à harmonia, que nos permita superar os graves problemas que afligem a humanidade.

Ao participar da 75ª Assembleia Geral da ONU, Xi foi claro ao rejeitar que um país pretenda aproveitar-se do sofrimento alheio e permanecer “de braços cruzados perante os infortúnios alheios”.

O presidente chinês **apelou** para a compreensão de que a diversidade do planeta é uma força poderosa, que pode levar os cidadãos ao progresso, **desde que** seja preservada a condição humana de todas as civilizações.

Do mesmo modo, em sua nova **encíclica** “Fratelli Tutti” (“Todos os Irmãos”), Francisco exorta o mundo a “reabilitar a política” para enfrentar a pandemia e “possibilitar o desenvolvimento de uma comunidade mundial”, afirmando que “o mercado simplesmente não resolve tudo”. Pelo contrário, ele acredita que a especulação financeira “causa **estragos** no mundo”.

O Papa perguntou-se: “o que algumas expressões como democracia, liberdade, justiça, unidade significam hoje? Foram adulteradas e desfiguradas para serem usadas como instrumento de dominação, como títulos vazios e conteúdos que podem servir para justificar qualquer ação”.

Ele conclui com uma forte crítica ao mercado, que, segundo ele, é uma solução mágica para todos os problemas, “embora mais uma vez queiram que acreditemos neste dogma da fé neoliberal”, e afirma que esta proposta nada mais é do que “um pensamento pobre e repetitivo, que sempre propõe as mesmas **receitas** diante de qualquer desafio que surja”.

Adaptado de <https://www.cartamaior.com.br/>

2.1. Intitule o texto e elabore uma síntese do mesmo. **(0,5 valores)**

2.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palavras: *apelou, desde que, encíclica, estragos, receitas*. **(0,10 valores por palavra/expressão)**

2.3. Desenvolva algum assunto vinculado ao texto ou inspirado por ele. (Número de palavras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 3. Escreva a frase proposta no singular, quando for pertinente, segundo o seguinte modelo: Elas estão aqui --> *Ela está aqui*. **(2,5 valores)**

Vieram sempre. Nunca deram problemas. Tiveram atenções. Fizeram tudo bem. E quiseram oferecer-nos os lápis prontos para serem usados.

PERGUNTA 4. Selecione 4 destas expressões: *porque; apesar de; quando, se; no entanto, logo que* e 1 forma em futuro de cada um destes verbos: *fazer, querer, ir e ser* e componha frases gramaticalmente corretas combinando uma das expressões com uma das formas verbais selecionadas, seguindo este modelo: *Só / comer: “hoje só comerei maçãs”*. **(2,5 valores)**

PERGUNTA 5. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150). **(2,5 valores)**

5.1. *Língua e cultura de países africanos de língua portuguesa.*

5.2. *A minha visão da língua portuguesa.*

PERGUNTA 6. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150). **(2,5 valores)**

6.1. *Aspetos culturais de um ou de vários países de língua portuguesa.*

6.2. *O meu contato com a língua portuguesa*

LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS (cód. 14)

PRIMEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

1.1. A comprensión do texto e a capacidade que a/o estudante ten para o sintetizar, indicando a síntese que o condense cunha extensión media de 40 palabras, en cada un dos textos. O título, de non máis de 10 palabras, debe recoller o tema en conxunto ou un aspecto relevante do texto. (0,5 valores)

1.2. Valórase que o/a estudante coñeza o significado que ten no texto a palabra ou expresións indicadas e que teña capacidade para explicar o seu significado. Non será válida a resposta cando só conteña sinónimos ou tradución para outra lingua.

Cada resposta válida representa 0,10. Concederanse 0,05 valores se a resposta non é clara mais se aproxima bastante do significado que a palabra ou expresións indicadas teñen no texto e o/a estudante consegue dar unha explicación do seu significado que non estea completamente errada.

1.3 Debe ser desenvolvido algún dos aspectos vinculados ao texto en forma de disertación cun número recomendado de palabras (150). Con esta cuestión quérese avaliar a capacidade do estudiantado para elaborar un xuízo crítico, ben organizado e argumentado, sobre o asunto indicado. Preténdese observar igualmente a súa competencia para expresar eses xuízos nunha composición organizada e cunha expresión lingüística correcta e eficaz.

Concederanse 1,5 puntos cando a redacción exprese con claridade as opinións, presente teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Concederanse 1 puntos cando a redacción presente algunha confusión, ambigüidade ou incongruencia na expresión, repetición de ideas -aínda que estean expostas con claridade-, haxa unha organización pouco ríxida do texto, os argumentos non estean ben ordenados e a expresión non sexa fluída.

Concederase 0,5 puntos cando a redacción sexa deficiente, non se expresen con orde nin claridade as opinións, haxa pouca organización do contéudo, as ideas aparezan confusas e mal ligadas e a redacción non teña un secuenciamento lóxico.

Concederanse 0,15 puntos cando a redacción e a organización do texto sexan deficientes, haxa repeticións innecesarias, o texto non teña cohesión e resulte difícil a comprensión da intención comunicativa.

Non se concederán puntos cando a redacción sexa moi deficiente, non haxa organización do texto e as ideas aparezan dispersas e inconexas.

(1,5 valores)

SEGUNDA PREGUNTA (2,5 valores)

Os mesmos da primeira pregunta.

TERCEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

En función das cuestións ofrecidas concederáse 2,5 valores polo texto transcrito correctamente. Restarase 0,30 por cada solución errada. E non será atribuído valor ningún se ningunha das formas incorrectas foi corrixida

CUARTA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo conxunto correcto gramaticalmente. Terase en conta a dificultade e valoráranse casos de formas ou usos non totalmente incorrectos. Restarase 0,35 por cada solución errada. E non será atribuído valor ningún se ningunha das formas incorrectas foi corrixida

QUINTA PREGUNTA (2,5 valores) e SEXTA PREGUNTA (2,5 valores)

Extensión recomendada 150 palabras cada.

En función dos temas ofrecidos:

- a) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas, culturais ou sociais diferenciais de varios países africanos de lingua portuguesa.
- b) Preténdese que o estudantado realice unha narrativa de boa secuenciación lóxica sobre a súa relación e aprendizaxe coa lingua portuguesa. A índole máis libre desta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva.
- c) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas, culturais ou sociais diferenciais de varios de lingua portuguesa ou dun só, caso en que será esixido maior aprofundamento.
- d) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas do portugués. A índole máis libre desta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva e os eventuais coñecementos que mostrar sobre a lingua na súa vertente interna e de historia externa.

Valorarase até 0,5 a correcta adecuación ao molde expresivo escollido e até 0,75 que a redacción exprese con claridade as opinións, presente temas, teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Finalmente, e no conxunto do exame, tamén se valorará a corrección lingüística, cando non sexa inherente a unha resposta concreta, polo que sobre a cualificación global poderán ser descontados até un máximo de 2 puntos por erros:

- A. Moi graves: solucións alleas ao sistema lingüístico do portugués. Descontaranse 0,2 puntos.
- B. Graves: solucións ortográficas contrarias ás normas lingüísticas utilizadas. Acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 puntos.
- C. Leves: solucións alleas aos diferentes estándares vixentes. Acentuación non diacrítica. Penalizaranse con 0,05 puntos.

PORTUGUÉS

O exame consta de seis preguntas de 2,5 valores cada: a 1ª e a 2ª de comprensión do texto ofrecido en cada caso e de desenvolvemento de un tema ou temas ao texto vinculado. A 3ª e a 4ª de aspectos gramaticais. A 5ª e a 6ª de desenvolvemento de un tema nos termos en que lle são indicados. Leia atentamente as preguntas e elixa **QUATRO DELAS PARA RESPONDER**.

PERGUNTA 1. Em relación ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lle são formuladas.

O Arcebispo Emérito de Maputo, Dom Dinis Sengulane, **fez parte** da cerimonia do último adeus ao seu falecido **homólogo** e amigo, Desmond Tutu, e considerou que o finado deixou un traballo que non debe parar.

De Maputo, en Moçambique, para Cidade do Cabo, na África do Sul, deslocou-se Dom Dinis Sengulane para quem Desmond Tutu “deixa una **agenda** que tem que ser continuada. A agenda da igualdade, a agenda da justiça e a agenda da paz”. Para o Bispo Emérito anglicano, “essas coisas ainda precisam de todos nós, non só os sul-africanos, mas todos os africanos”, pelo que entende que “é também una agenda extremamente relevante para Moçambique”.

Michael Nuttal, Arcebispo Emérito de Natal, homem que conviveu intensamente con Desmond Tutu, é outro homem de Deus que esteve na Catedral de São Jorge. **Para si**, immortalizar o **legado** do líder passa por combater o racismo, que, segundo revela, ainda é una “dura” realidade na vizinha África do Sul.

“Sabemos que continuamos a ter un racismo forte na nossa sociedade. Atualmente, non estamos livres disso. Na vida social, non estamos livres”, introduz o Arcebispo Emérito para depois deixar o seguinte desafío: “temos que continuar a traballar para resolver isso de modo a honrar o seu legado. E eu espero que ceremonias como a do seu velório sirvam de exemplo”. Michael Nuttal diz que a Igreja está **encorajada** e vai encarar “a sua morte, como ele encarou a vida, con muito traballo”.

Adaptado de <https://www.opais.co.mz/>

- 1.1. Intitule o texto e elabore una síntese dele. **(0,5 valores)**
- 1.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palabras: “**fez parte**”, “**agenda**”, “**para si**”, “**legado**”, “**encorajada**”. **(0,10 valores por palabra/expressão)**
- 1.3. Desenvolva algun ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele. (Número de palabras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 2. Em relação ao seguinte texto, responda às três alíneas a ele vinculadas que mais abaixo lle são formuladas.

O goberno da Dinamarca anunciou un **ambicioso** objetivo con o ano de 2030 como horizonte temporal. Até ao final da década o país pretende que os seus **voos domésticos sejam livres** de combustíveis fósseis. A novidade foi dada pela primeira-ministra Mette Frederiksen, que justificou a medida con a necesidade de tornar os “voos verdes”.

A Dinamarca tem como objetivo a redução de 70% das emissões globais de carbono até 2030, en comparación con os níveis de 1990. Contudo, o país reconheceu que as soluções para alcançar o seu objetivo ainda non estavam en vigor.

De acordo con a primeira-ministra, os voos domésticos ecológicos são una meta difícil. **No entanto**, os investigadores e as empresas já estão a traballar no sentido de encontrar e traballar en soluções.

Da mesma forma que a Dinamarca, a Suécia anunciou planos para tornar os seus voos domésticos livres de combustíveis fósseis até 2030. Depois disso, até 2045, pretende que os voos internacionais sigam o mesmo caminho. Mais do que isso, anunciou, no início deste ano, que pretendia introduzir taxas mais elevadas para aviões altamente **poluidores**.

Adaptado do <https://expressodasilhas.cv>

- 2.1. Intitule o texto e elabore uma síntese dele. **(0,5 valores)**
- 2.2. Explique o sentido no texto das seguintes expressões ou palavras: “**ambicioso**”, “**voos domésticos**”, “**sejam livres**”, “**no entanto**”, “**poluidores**”. **(0,10 valores por palavra)**
- 2.3. Desenvolva algum ou alguns assuntos vinculados ao texto ou inspirados por ele (Número de palavras recomendado: 150). **(1,5 valores)**

PERGUNTA 3. Reelabore o seguinte texto fazendo como no exemplo, colocando nas frases propostas as formas verbais pertinentes:

Se tu (**achar**) a solução, eu também (**ficar**) feliz -----> Se tu **achares** a solução, eu também **ficarei** feliz **(2, 5 valores)**

Se eles (ir) a Lisboa, eu (fazer) o possível por acompanhá-los. Se (houver) modos de viajar para Sintra, viajaremos. Eu (dar) aviso ao João e, se nós não o (ver), nós (deixar) lhe o pacote no café.

PERGUNTA 4. Reelabore o texto a seguir, colocando as frases em *itálico* no plural, quando for pertinente, segundo o seguinte modelo: Eu andei muito.-----> Eles andaram muito. **(2, 5 valores)**

Cão é o que eu quero! Mas esse patrão, não! Compreendi que ser útil não é obedecer sempre mas ser leal à verdade ainda que se zangue o anfitrião.

PERGUNTA 5. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150) **(2,5 valores)**

5.1. *Aspetos culturais de um ou de vários países de língua portuguesa.*

5.2. *Língua portuguesa: unidade e diversidade.*

PERGUNTA 6. Desenvolva um dos dois temas seguintes na forma que desejar (ensaio, carta ou diálogo com um amigo/uma amiga): (Número de palavras recomendado: 150) **(2,5 valores)**

6.1. *A minha viagem, real ou imaginada, ao Brasil.*

6.2. *A língua portuguesa e a Galiza.*

LINGUA ESTRANXEIRA: PORTUGUÉS (cód. 14)

PRIMEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

1.1. A comprensión do texto e a capacidade que a/o estudante ten para o sintetizar, indicando a síntese que o condense cunha extensión media de 40 palabras, en cada un dos textos. O título, de non máis de 10 palabras, debe recoller o tema en conxunto ou un aspecto relevante do texto. (0,5 valores)

1.2. Valórase que o/a estudante coñeza o significado que ten no texto a palabra ou expresións indicadas e que teña capacidade para explicar o seu significado. Non será válida a resposta cando só conteña sinónimos ou tradución para outra lingua.

Cada resposta válida representa 0,10. Concederanse 0,05 valores se a resposta non é clara mais se aproxima bastante do significado que a palabra ou expresións indicadas teñen no texto e o/a estudante consegue dar unha explicación do seu significado que non estea completamente errada.

1.3 Debe ser desenvolvido algún dos aspectos vinculados ao texto en forma de disertación cun número recomendado de palabras (150). Con esta cuestión quérese avaliar a capacidade do estudiantado para elaborar un xuízo crítico, ben organizado e argumentado, sobre o asunto indicado. Preténdese observar igualmente a súa competencia para expresar eses xuízos nunha composición organizada e cunha expresión lingüística correcta e eficaz.

Concederanse 1,5 puntos cando a redacción exprese con claridade as opinións, presente teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura progresiva e a expresión sexa fluída.

Concederanse 1 puntos cando a redacción presente algunha confusión, ambigüidade ou incongruencia na expresión, repetición de ideas -aínda que estean expostas con claridade-, haxa unha organización pouco ríxida do texto, os argumentos non estean ben ordenados e a expresión non sexa fluída.

Concederase 0,5 puntos cando a redacción sexa deficiente, non se expresen con orde nin claridade as opinións, haxa pouca organización do contido, as ideas aparezan confusas e mal ligadas e a redacción non teña un secuenciamento lóxico.

Concederanse 0,15 puntos cando a redacción e a organización do texto sexan deficientes, haxa repeticións innecesarias, o texto non teña cohesión e resulte difícil a comprensión da intención comunicativa.

Non se concederán puntos cando a redacción sexa moi deficiente, non haxa organización do texto e as ideas aparezan dispersas e inconexas.

(1,5 valores)

SEGUNDA PREGUNTA (2,5 valores)

Os mesmos da primeira pregunta.

TERCEIRA PREGUNTA (2,5 valores)

En función das cuestións ofrecidas concederáse 2,5 valores polo texto transcrito correctamente. Restarase 0,30 por cada solución errada. E non será atribuído valor ningún se ningunha das formas incorrectas foi corrixida

CUARTA PREGUNTA (2,5 valores)

Concederáse 2,5 valores polo conxunto correcto gramaticalmente. Terase en conta a dificultade e valoráranse casos de formas ou usos non totalmente incorrectos. Restarase 0,35 por cada solución errada. E non será atribuído valor ningún se ningunha das formas incorrectas foi corrixida

QUINTA PERGUNTA (2,5 valores) e SEXTA PREGUNTA (2,5 valores)

Extensión recomendada 150 palabras cada.

En función dos temas ofrecidos:

- a) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias lingüísticas, culturais ou sociais diferenciais de varios países africanos de lingua portuguesa.
- b) Preténdese que o estudantado realice unha narrativa de boa secuenciación lóxica sobre a súa relación e aprendizaxe coa lingua portuguesa. A índole máis libre desta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva.
- c) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento dalgunha circunstancia cultural diferencial do Brasil e que as hipóteses ou realidades que mostrar sejam plausíveis. A índole máis libre desta pregunta visa unha elaboración persoal a partir da posición da/o estudante, onde se valorará fundamentalmente o uso lingüístico na capacidade reflexiva e compositiva.
- d) Preténdese que o estudantado mostre o seu coñecemento de circunstancias sociais, políticas, lingüísticas, culturais, económicas, históricas ou actuais, de relacionamento ou comparación entre Galiza e os restantes países de lingua portuguesa.

Valorarase até 0,5 a correcta adecuación ao molde expresivo escollido e até 0,75 que a redacción exprese con claridade as opinións, presente temas, teses e argumentos de xeito ordenado, haxa boa organización e secuenciamento lóxico, posúa unha estrutura

progresiva e a expresión sexa fluída.

Finalmente, e no conxunto do exame, tamén se valorará a corrección lingüística, cando non sexa inherente a unha resposta concreta, polo que sobre a cualificación global poderán ser descontados até un máximo de 2 puntos por erros:

- A. Moi graves: solucións alleas ao sistema lingüístico do portugués. Descontaranse 0,2 puntos.
- B. Graves: solucións ortográficas contrarias ás normas lingüísticas utilizadas. Acentuación diacrítica. Descontaranse 0,1 puntos.
- C. Leves: solucións alleas aos diferentes estándares vixentes. Acentuación non diacrítica. Penalizaranse con 0,05 puntos.